

موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری
غیر دولتی - غیر انتفاعی

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

راهنمای نگارش مقاله

جهت نگارش یک مقاله علمی-پژوهشی و درج آن در مجلات معتبر داخلی یا ISI رعایت برخی نکات الزامی است. پژوهش علمی را با روش صحیح پژوهش می شناسند و بخاطر داشته باشید همیشه روش پژوهش از موضوع پژوهش مهمتر است. بهترین موضوع اگر با روش صحیح مورد پژوهش قرار نگیرد و با روش صحیح نگارش نشود فاقد هرگونه اعتبار و ارزش علمی است.

اصطلاحی به نام In The Bin در جوامع آکادمیک رایج است که به معنای "بدرد سطل زباله می خورد" است. این اصطلاح به مقالاتی گفته می شود که در آنها اصول پژوهش و نگارش علمی رعایت نشده است و به هنگام داوری بدون آنکه موضوع پژوهش مطالعه شود مستقیماً درون سطل زباله انداخته می شود.

ویژگی های اصلی مقاله علمی-پژوهشی

اولین گام در تهیه یک مقاله علمی-پژوهشی انتخاب موضوعی است که چیزی به علم اضافه کند. یک پژوهشگر تازه کار ممکن است تصور کند یک موضوع با اهمیت در زمینه مدیریت مانند TQM یا CRM یا موارد دیگری از این دست یک موضوع بسیار علمی و قابل توجه است. بنابراین مطالعات گسترده در این زمینه و استفاده از چندین و چند منبع داخلی و خارج، تلخیص، مقایسه و ارزیابی و نتیجه گیری از این منابع یک پژوهش کامل و جدید را شکل می دهد اما این بزرگترین اشتباهی است که برای نگارش یک مقاله علمی-پژوهشی بدان دچار می شوید. انتخاب یک موضوع بزرگ و گسترده از عهده یک مقاله خارج است و انتخاب یک موضوع گسترده برای یک مقاله اشتباه است. اشتباه بزرگ دوم این است که به چنین مقالاتی Review گفته می شود و فاقد ارزش علمی است. گردآوری آثار و نتایج مولفین دیگر و درکنار هم قرار دادن آنها مجموعاً ادبیات پژوهش یک مقاله علمی-پژوهشی را تشکیل می دهد. پس از انتخاب یک موضوع مناسب سپس باید به گردآوری آثار و نتایج مولفین داخلی و خارجی در زمینه موضوع منتخب بپردازید. به این ترتیب ادبیات پژوهش شما شکل می گیرد. مهمترین ویژگی و ارزش هر پژوهش علمی اتکای آن بر اطلاعات دست اول است که در روند انجام پژوهش بدست می آید.

بخشهای یک مقاله علمی-پژوهشی

• بخش اول: چکیده

صفحه اول به ترتیب شامل عنوان، نام مولف یا مولفین، چکیده و واژگان کلیدی است. عنوان را در خط اول درج کنید. معمولاً عنوان را با یک فونت Bold و اندازه بزرگتر از سایر فونت های متن می نویسند.

نام نویسنده را با یک پاورقی همراه کنید. در پاورقی باید آدرس الکترونیک نویسنده ذکر شود تا خوانندگان مقاله در صورت نیاز بتوانند با نویسنده ارتباط برقرار کنند. نوشتن سمت یا ویژگیهای بارز علمی نویسنده در پاورقی نیز مرسوم است.

چکیده یا Abstract در هشت تا ده خط که معمولاً در دو پاراگراف تهیه می شود باید بیانگر سیر کاملی از مقاله باشد. واژگان کلیدی یا KeyWords سه تا شش کلمه اصلی مورد استفاده در مقاله اصلی است و معمولاً به صورت Italic نوشته می شود.

موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری
غیر دولتی - غیر انتفاعی

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

• بخش دوم: مقدمه

بہتر است مقدمه در یک صفحہ تہیہ شود. در پاراگراف اول مقدمہ ابتدا بہ شرح و بیان مسالخ پژوهش بپردازید. در پاراگراف دوم اہمیت و ارزش موضوع را شرح دهید. در پاراگراف سوم اہداف خود را توضیح دهید. در نہایت در پاراگراف آخر توضیح دهید خوانندہ در مقالہ با چہ موضوعاتی مواجہ خواہد شد اما نتیجہ گیری از مباحث بہ عمل نیاورید.

° ادبیات پژوهش

در این بخش براساس مطالعات گذشتہ، مبانی نظری پژوهش بیان می شود. منظور از مبانی نظری ارانہ تعاریف و مفہیم بکار رفتہ در پژوهش بہ صورت روشن است و باید براساس مطالعات معتبر قبلی صورت گیرد. در بخش دوم ادبیات پژوهش بہ ارانہ مطالعات مشابہ کہ قبلاً توسط پژوهشگران دیگر صورت گرفتہ پرداختہ می شود. نظر بہ تاکید جوامع علمی بر اطلاعات دست اول در حال حاضر بسیار مقالہ ہا از ارانہ ادبیات پژوهش بہ صورت مستقل پرهیز می کنند و تنہا بہ ارانہ کلیاتی از پژوهش انجام گرفتہ پیشین در بخش مقدمہ اکتفا می شود.

• بخش سوم: روش تحقیق

در این بخش نوع پژوهش براساس ہدف و ماہیت معرفی می شود. همچنین نحوہ گردآوری دادہ ہا بیان می شود. معمولاً پژوهش ہای علمی از روش ہای مطالعہ میدانی و کتابخانہ ای برای گردآوری دادہ ہا و اطلاعات استفادہ می کنند. ہمینطور جامعہ آماری و در صورت لزوم نمونہ آماری معرفی می شوند. سپس گزارہ ہای پژوهش (فرضیہ ہا یا سوالات) ارانہ می گردد. همچنین آزمونہای آماری مورد استفادہ و نرم افزار تجزیہ و تحلیل دادہ ہا نیز معرفی می شود.

• بخش چهارم: تجزیہ و تحلیل دادہ ہا

در این قسمت براساس دادہ ہای بدست آمدہ و با توجہ بہ روشہای آماری مناسب بہ تجزیہ و تحلیل دادہ ہا و ازمون فرضیہ ہای پژوهش پرداختہ می شود. معمولاً برای افزایش دقت محاسبات نرم افزارہای آماری مانند SPSS بکار گرفتہ می شود. این تحلیل اساس یک پژوهش علمی است.

• بخش پنجم: خلاصہ و نتیجہ گیری

ہر مقالہ باید با خلاصہ و نتیجہ گیری دقیق و صحیحی از گامہا و دستاوردهای پژوهش ہمراہ باشد. بعضی مواقع خلاصہ را ہمراہ با بیان محدودیت ہا و پیشنہادہائی برای محققین دیگر ہمراہ می کنند.

• صفحہ آخر: منابع و مآخذ

در نہایت باید منابع و مآخذ مورد استفادہ را بہ ترتیب براساس منابع فارسی و لاتین مرتب کنید. ہر مجلہ یا کنفرانس استانداردهای خود را درنحوہ درج منابع دارد. یک روش استاندارد برای درج منبع روش APA است. این واژہ مخفف عبارت American Psychological Association است کہ توسط انجمن روانشناسی آمریکا ارانہ شد. براساس این روش برای ارجاع یک بخش از متن بہ منبع آن از (نام نویسنده، سال : شمارہ صفحہ) استفادہ می شود برای نمونہ (حبیبی، ۱۳۸۹ : ۵۶). سپس در صفحہ فہرست منابع و مآخذ بہ روش زیر عمل می شود:

- اگر کتاب باشد: نام خانوادگی، نام (سال)، نام کتاب، محل نشر: ناشر

- اگر مقالہ باشد: نام خانوادگی، نام (سال)، نام مقالہ، نام نشریہ، شمارہ نشریہ، شمارہ صفحات

موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری
غیر دولتی - غیر انتفاعی

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

• پیوست ها و توضیحات

در صورت لزوم کارهای آماری، پرسشنامه یا سایر توضیحات را می توانید در قالب پیوست ها به مقاله خود اضافه کنید. این کار ارزش علمی مقاله را بیشتر می کند.

روش نگارش صحیح یک مقاله علمی

- ۱- اولین نکته در تهیه یک مقاله استفاده صحیح از نوع، اندازه و سبک Font یا قلمی است که نشریه یا کنفرانس مورد نظر ارائه کرده است. برای این کار باید با مقدمات تایپ در برنامه واژه پرداز word 2003 یا نسخه های بالاتر آشنا باشید.
- ۲- به هیچ وجه از فاعل اول شخص یا فعل اول شخص استفاده نکنید. برای نمونه از جملاتی مانند "به نظر من" کاملاً اجتناب کنید. بیان جمله از سوی اول شخص تنها برای صاحب نظران و اساتید بالارترتبه قابل استفاده است.
- ۳- در متن فارسی به هیچ وجه از واژگان لاتین استفاده نکنید. اگر یک واژه لاتین کلیدی استفاده شده باید به صورت پاورقی در انتهای صفحه زیرنویس شود. همچنین نام های خارجی مورد استفاده در متن باید زیرنویس شوند تا خواننده در تلفظ آن نامها دچار ایراد نشود.
- ۴- برای استفاده از علائم نگارشی مانند ، ، ؛ و سایر موارد دقت کنید حتماً این علائم چسبیده به کلمه قبلی و یک خط فاصله یا Space با کلمه بعدی فاصله داشته باشند. برای نمونه به علامت گذاری در متن این مقاله توجه کنید.
- ۵- استفاده از هرگونه کادر یا تزئینات اینچنین در صفحه اول یا سایر صفحات مقاله اکیداً ممنوع است.
- ۶- خط اول هر پاراگراف باید ۵ سانتی متر از ابتدای خط فاصله داشته باشد.
- ۷- متن مقاله به جز عنوان و نام نویسنده باید به صورت Justified و Right-to-Left مرتبط شده باشد.
- ۸- شماره صفحات در قسمت وسط پائین صفحه درج شود.

بخش های مختلف یک مقاله

این بخش به تک تک قسمت های اصلی یک مقاله و آن چه که در هر یک از این بخش ها می آید، می پردازد.

عنوان

یک عنوان خوب به خواننده می گوید که مقاله در چه زمینه ای است . یک عنوان خوب بایستی مختصر و مفید، دقیق و آگاهی بخش باشد. بخاطر داشته باشید که در وهله اول این عنوان مقاله است که خواننده در فهرست عناوین می بیند و این عنوان بایستی با سایر عناوین بر سر جلب توجه خوانندگان رقابت کند .

هدف از عنوان مقاله این است که شما در قالب چند کلمه بتوانید اطلاعات زیادی را در اختیار خواننده قرار دهید. عنوان مقاله باید شامل تمامی واژه های کلیدی مقاله باشد. مهمترین بخش تحقیق خود را در آغاز عنوان قرار دهید. جایی که خواننده خیلی راحت، وقتی که لیست عناوین را نگاه می کند، آن را ببیند. از آوردن عبارات هایی مثل "مطالعه ای روی ... " و یا "مشاهده ... " خودداری کنید. بعضی از ژورنال ها نسبت به طول عنوان و حداکثر تعداد واژه ها یا حداکثر تعداد حروف، محدودیت قائل می شوند. با گزینش دقیق کلمات می توان یک عنوان نسبتاً خلاصه و دقیق برای بیشتر مقاله ها ارائه داد. بعضی از مجله ها یا ویراستاران ترجیح می دهند که تعداد واژگان عنوان ۱۰

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

کلمه یا کمتر باشد. در این صورت شما احتمالا نمی توانید یک عنوان را خیلی کامل بنویسید. لذا بایستی از بهترین واژگان برای رساندن منظور خود استفاده کنید.

اگر مقاله ای گزارشی از یک مطالعه بسیار کامل است، بهتر است که کل تحقیق فقط در یک مقاله گنجانده شود. چون بعضی از ژورنالها، مقالات سری را قبول نمی کنند. اگر شما شروع به نوشتن مقاله های سری کنید، این بدان معنی است که می خواهید همه شماره ها را در یک مجله به چاپ برسانید. تعداد کمی از ژورنال ها هستند که حاضرند مقاله ای را چاپ کنند که از وسط یک سری از مقاله های چاپ شده در مجله های دیگر باشد. هم چنین مقاله های سری وار می توانند برای شما به عنوان مولف مشکل ایجاد کنند، چون اگر مجله ای مقاله شماره دو شما را بپذیرد و چاپ کند و مقاله شماره سه را رد کند، چه خواهید کرد.

شما می توانید عنوان مقاله را به صورت تنها یک جمله بنویسید و یا اینکه از فرمت یک عنوان اصلی و یک عنوان فرعی استفاده کنید. بعضی از مجله ها ویراستاران طرفدار این نوع از نوشتن عنوان مقاله هستند و بعضی دیگر نه. مزیت نوشتن عنوان بصورت دو سطحی این است که می توان موضوع اصلی مقاله را به خوبی نشان داد. نکته مهم در عنوان نویسی این است که عبارت کلیدی مهم تحقیق را در اول جمله بنویسید. برای مثال شما می توانید عنوان خود را به این صورت بنویسید:

Effects of drought, aging and phosphorus status on leaf acid phosphatase activity in wheat

و یا می توانید بنویسید:

Acid phosphatase activity in wheat leaves is decreased by drought, aging and phosphorus status

این دو روش هر کدام دارای مزایایی هستند. البته روش سومی هم برای نوشتن این عنوان وجود دارد که عنوان تنها در یک جمله نوشته می شود:

Acid phosphatase activity in wheat leaves: effects of drought, aging and phosphorus status

در حالی که بعضی از ویراستاران این نوع عنوان را دوست ندارند، بعضی دیگر طرفدار این نوع از عنوان نویسی هستند. این نوع عنوان می تواند اطلاعات را فوراً به خواننده منتقل کند و از اینرو یک مزیت محسوب می شود. از طرف دیگر این نوع عنوان نویسی با سبک نوشتن عنوان بصورت کلاسیک تفاوت داشته و از این رو یک ایراد محسوب می شود. بسیاری از مجله ها از شما می خواهند که یک عنوان کوتاه (running title) هم برای مقاله تان بنویسید که در بالا یا پایین هر صفحه از مقاله چاپ می شود. معمولاً این عنوان باید بین ۳۰ تا ۵۰ حرف باشد. اگر نتوانید چنین عنوانی را بسازید در این صورت ویراستار این کار را برای شما انجام خواهد داد. لذا بهتر است شما خود این کار را انجام دهید تا مطمئن شوید که عنوان کوتاه بخوبی انتخاب شده است.

نام و آدرس نویسندگان

اسامی تمام نویسندگان را مطابق با سبک مورد نظر ژورنال بنویسید. برای مثال ممکن است اسم کوچک نویسندگان را به طور کامل بنویسید و فقط حرف اول از اسم میانی و نام خانوادگی آنها را هم بطور کامل خواسته باشد. بیشتر مجله ها تخصص و آدرس نویسندگان مورد نظر شما را چاپ نمی کنند. شما باید آدرس هر نویسنده ای را که در صفحه عنوان ذکر کرده اید بنویسید. این آدرس باید همان آدرسی باشد که نویسنده در زمان انجام تحقیق داشته است و بایستی نشان دهنده محلی باشد که کار در آن انجام شده است. اگر بعضی از نویسندگان تغییر مکان داشته باشند. در این صورت آدرس کنونی آنها را در یک زیرنویس ذکر کنید. هم چنین به خاطر داشته باشید که شما باید نویسنده مسئول و یا شخصی را که مسئول مکاتبات است، برای خوانندگان مشخص کنید و آدرس کامل پستی و آدرس پست الکترونیکی او را بنویسید.

موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری
غیر دولتی - غیر انتفاعی

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

چکیده

در مجله های علمی - پژوهشی، چکیده (abstract) معمولا همان خلاصه (summary) مقاله می باشد. البته این دو واژه در لغت نامه دارای تعاریف مختلفی هستند. اما در نوشته های علمی، این دو معمولا یکسان تلقی می شوند. بعضی مجله ها از کلمه چکیده استفاده می کنند و بعضی از کلمه خلاصه. چکیده بخشی از مقاله است که خوانندگان بعد از اینکه به عنوان مقاله علاقه مند شدند به آن رجوع می کنند. چکیده یافته های مهم مقاله را خیلی روشن و به صورت خلاصه در بردارد. چکیده باید کوتاه باشد، ولی مهمترین اطلاعات را در خود جای دهد. شما باید خواسته ژورنال مورد نظر را در مورد اندازه چکیده که معمولا بین ۱۵۰ تا ۲۵۰ واژه است را مد نظر داشته باشید و همچنین با خواندن بخش راهنمای نویسندگان بفهمید که آیا محدودیت خاصی در مورد نوشتن چکیده وجود دارد یا نه؟

چکیده باید اهداف تحقیق را بیان کرده، مهمترین نتایج آن را توصیف و اهمیت و منظور از تحقیق انجام شده را ذکر کند. از ذکر کردن کاری که در مقاله به آن اشاره نشده است، خود داری کنید. همه یافته های مربوطه به تحقیق را بصورت مختصر و مفید بیان کنید. از آوردن جملاتی مثل ”اهمیت یافته ها مورد بحث قرار می گیرد“ پرهیز گردد. این جمله فاقد هر گونه اطلاعاتی است و لذا بی فایده است. به جای آن بگویید که یافته ها چه هستند و چرا مهم هستند.

چهار عنصر اصلی یک چکیده عبارتند از:

- ۱- بیان هدف و یا آن چه که قصد انجام آن را در تحقیق مورد نظر داشته اید. به این مورد ممکن است قبلا به صورت کلی در عنوان اشاره شده باشد.
- ۲- توضیح خلاصه ای از روش های به کار رفته، البته اگر جالب باشند (اما معمولا نیستند).
- ۳- نتایج اصلی همراه با آمار و ارقام واقعی و نه بیان صفات مبهم.
- ۴- تفسیر نتایج به دست آمده با توجه به اهمیت و نتیجه گیری احتمالی

هر کدام از این بخش ها را باید در چند جمله کوتاه بیان کرد. در چکیده از اختصاراتی که در متن شرح داده شده اند استفاده نکنید. از نمودار ها و جداول در چکیده استفاده نکنید و به آنها ارجاع ندهید. از جملات ساده و روشن همراه با ارقام بدست آمده استفاده کنید. برای مثال: ۸۶ درصد از بیماران بعد از درمان خوب شدند. از آوردن ارجاعات در چکیده پرهیز کنید. اگر مجبور باشید که این کار را بکنید، باید کل اطلاعات از قبیل تاریخ، نام نویسندگان و نام ژورنال را ذکر کنید.

واژگان کلیدی

بسیاری از مجله ها می خواهند که واژگان کلیدی برای مقاله تان بدهید تا این واژگان در جایی برای راهنمایی خوانندگان برای رسیدن به مقاله مورد نظر نمایه شود. بعضی از مجله ها از شما می خواهند که واژگان کلیدی اضافی که در عنوان نیامده اند را هم ذکر کنید. بعضی مجله های دیگر می خواهند که شما یک مجموعه کامل از واژگان کلیدی (معمولا تا ۱۰ واژه) را ارائه دهید. شما باید اطمینان داشته باشید که این واژگان تا آنجایی که ممکن است تخصصی باشند. برای مثال اگر به مطالعه باکتری ها پرداخته اید در این صورت باید گونه های باکتری مورد نظر را مشخص کنید. از آوردن عناوین کلی و عمومی مثل ”ویروس“ یا ”پروتئین“ پرهیز کنید. تخصصی بنویسید تا خواننده های مقاله بتوانند روی مقاله شما تمرکز کنند. برای مثال یک عنوان مثل:

موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری
غیر دولتی - غیر انتفاعی

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

Econometric estimate of the elasticity of substitution between jute and synthetic substitutes.

دارای واژگان کلیدی زیر خواهد بود:

Corchous spp, demand elasticity, economic model, economic substitution, jute, synthetic fibers, world

مقدمه

“مقدمه” باید به سوالاتی چون: چرا این تحقیق را انجام داده اید و چه چیزی را می خواهید درک و کشف کنید، جواب دهد. بدین منظور مقدمه باید شامل ۳ بخش زیر باشد:

۱- پیش زمینه و تاریخچه پژوهش مورد نظر، تا به این وسیله خواننده بتواند تحقیق کنونی را مورد ارزیابی قرار دهد.

۲- مرور اجمالی و مختصر از مباحث و کارهای مربوطه و عواملی که شما را ترغیب به انجام این پژوهش نموده است.

۳- توضیح روشن از اهدافی که این تحقیق را بخاطر رسیدن به آنها انجام می دهید.

شما در این قسمت پیشبرد منطقی فرضیه یا هدف خود را نشان می دهید و به خوانندگان می گوئید که چرا آنها این مقاله را می خوانند و هدف و منظور از نگارش مقاله چه بوده است. آزمایش و تجربه خود را در موقعیت های علمی قرار دهید. توضیح دهید چگونه به فرضیه خود رسیده اید. کارهای مشابه انجام شده مرتبط با موضوع مقاله را خیلی خلاصه مورد بررسی قرار دهید. اگر مقاله جدیدی کار مشابهی با کار شما انجام داده آنرا ذکر کنید. به خاطر داشته باشید، برای حمایت و تایید آنچه که می گوئید بایستی مرجع داشته باشید. نکته مهم دیگر آنکه مقدمه باید کوتاه باشد. اگر مقدمه بیش از دو صفحه تایپ شده باشد، می توان گفت که مقدمه طولانی است. شما “مقاله مروری” نمی نویسید پس خلاصه بنویسید.

مواد و روش ها

در این بخش باید به این سوالات پاسخ داده شود: از چه چیزهایی استفاده کرده اید و چه کارهایی کرده اید؟ این بخش در واقع بخش ساده ای است که شما در آن فقط به ذکر مواد و توصیف روش های استفاده شده در کارتان می پردازید. شما مجبور نیستید که همه چیز را در این بخش مورد تفسیر قرار دهید. لذا نوشتن این بخش ساده است. با این وجود باید اطمینان حاصل کنید که همه چیز را با جزئیات کافی توصیف کرده اید. دلیل انتخاب روش های به کار برده شده را در این بخش توصیف و توجیه کنید. فرضیه های خود را بیان کنید. این موضوع باعث می شود که خوانندگان بتوانند هدف از استفاده از روشهای بکار برده شده را درک کنند. نکته مهم در اینجا این است که جزئیات کافی ارائه دهید تا بدین وسیله سایر دانشمندان بتوانند دقت، صحت و اعتبار نتایج بدست آمده را ارزیابی کرده و آزمایشات شما را برای گرفتن نتایج یکسان تکرار کنند. یک ترتیب منطقی را رعایت کنید این بخش خود به دو قسمت تقسیم می شود: “مواد” و “روش ها.”

مواد

موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری
غیر دولتی - غیر انتفاعی

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

آنچه را که استفاده کرده اید، توصیف کنید: مثل مواد، مواد شیمیایی، حیوانات، گیاهان، تجهیزات، محل های جغرافیایی و ... را توصیف کنید. تا بدین وسیله افراد دیگر بتوانند دقیقاً شرایط مشابه را ایجاد کنند. ترکیبات شیمیایی را به وضوح مشخص کنید تا افراد دیگر بتوانند دقیقاً مواد مورد استفاده و یا غلظت اجزاء ترکیب مورد نظر را فراهم سازند. اگر از نامهای تجاری استفاده می کنید، در این حالت باید نام کامل شیمیایی محصولات را وقتی اولین بار آنها را نام می برید، ذکر کنید. بعضی از مجله ها از شما می خواهند که نام و آدرس تولید کننده این مواد را نیز مشخص کنید.

برای نام گذاری مواد، از استانداردهای بین المللی شناخته شده و اختصارات استاندارد استفاده کنید. واحدها را بر اساس سیستم متریک به کار ببرید. در صورتی که از حیوانات، گیاهان یا میکروارگانیسم ها استفاده کرده اید در این حالت جنس، گونه، نژاد و یا کالتیوار آن ها را مشخص کنید. اسامی گونه ها را پس از اینکه آنها برای یکبار کاملاً توضیح داده شدند، می توان به صورت اختصاری نوشت. اما در انجام این کار نهایت دقت را به خرج دهید تا خوانندگان دچار سردرگمی نشوند. برای مثال می توان خلاصه واژگانی چون *Staphylococcus aureus* و *Streptomyces pneumoniae* را به صورت *S. aureus* و *S. pneumoniae* نوشت که این حالت برای خوانندگان گمراه کننده می باشد. از این رو باید آنها را بصورت *Staph.* و *Strep.* بنویسید. در مورد هر گونه ای که احتمالاً خودتان شناسایی کرده اید، توضیح کامل ارائه کنید. رشته های مختلف علوم دارای اختصارات و علائم متفاوت هستند. از این رو با خواندن بخش "راهنمای نگارش مقاله برای مولفین" هر ژورنال از واژه های مناسب آن رشته ها استفاده کنید.

روش ها

در این بخش باید به این سوالات پاسخ دهید. شما چه کاری کرده اید و چگونه آن را انجام داده اید؟ آزمایشات را با یک نظم منطقی بعنوان مثال به ترتیب زمانی، اندازه یا اهمیت ذکر کنید. این مسئله باعث می شود که طرح مقاله شما برای خوانندگان قابل فهم باشد. اگر از روشهای معروف استفاده کرده اید، در اینصورت فقط اسامی آنها را همراه با مرجع آن ذکر کنید. اما اگر در آن روش تغییراتی انجام داده اید در این صورت باید موارد تغییر داده شده را توصیف کنید. افرادی که مقاله شما را می خوانند خودشان محقق بوده و با روشهای کار شما آشنایی داشته و دیگر ضرورتی ندارد که این روش های آشنا با جزئیات توضیح داده شوند. روش ها را خلاصه بیان کنید، اما اطلاعات مهم مثل اندازه یا حجم، سرعت ساترفیوژ و تعداد دفعات انجام آزمایش را از قلم نیاندازید. هرگونه تکنیکهای آماری را که به کار برده اید ذکر کنید. اما از ذکر جزئیات غیر ضروری خود داری کنید. اکثر آزمایشات بسیار معروفند و نیازمند توضیح نیستند. اگر تکنیکی چندان معروف نباشد در اینصورت می توانید یک مرجع برای آن بدهید. تنها در صورتی که روش مورد استفاده جدید باشد می توانید آن را به طور کامل توصیف کنید. همانطور که قبلاً گفته شد، یک ژورنال خاص ممکن است خواهان ارائه نوع خاصی از مباحث آماری باشد. از این رو شما باید از دستورالعمل آن ژورنال تبعیت کنید. در غیر اینصورت مقاله به شما مسترد می شود تا آنالیز مورد نظر را انجام دهید.

بخش نتایج

اساساً این بخش، بخش ساده و توصیفی مقاله بوده و با آنچه که در آزمایشات شما روی داده سر و کار دارد. چندین روش برای نوشتن بخش نتایج وجود دارد. یک روش، ارائه نتایج بدون هیچ گونه اظهار نظری در مورد آنها می باشد.

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

در این حالت شما تفسیر خود از نتایج بدست آمده را در بخش "بحث" ارائه می دهید. شیوه دیگر تفسیر چند نتیجه با هم جهت ایجاد ارتباط بین نتایج مختلف می باشد که البته جزئیات بیشتری هم در بخش "بحث" ارائه می شود. روش سوم ترکیب کردن نتایج با بحث مربوط به هر قسمت می باشد. این روش می تواند در مورد آزمایش های ساده یا کوتاه به عنوان بهترین گزینه محسوب شود. البته اگر در این رابطه دقت لازم را نداشته باشید ممکن است این روش شما را سردرگم کند. به هر حال هر روشی را که انتخاب می کنید، باید نتایج را با یک توالی و نظم مشخص ارائه دهید که به صورت منطقی با اهداف اصلی شما مطابقت داشته باشد.

هرگونه نتایج منفی که باعث شوند تفسیر شما تحت تاثیر قرار گیرد را در آخر گزارش کنید. تمام نتایج بدست آمده را در این بخش ارائه دهید و هیچ مورد جدیدی را در بخش "بحث" ذکر نکنید. بعبارت دیگر راجع به نتیجه ای که در بخش نتایج نیامده در بخش بحث صحبت نکنید. هدف اصلی را به یاد بیاورید. در یک مقاله تجربی هدف شما به شما می گوید که در مورد چه چیز باید مطلب بنویسید. نتایجی که با این اهداف مرتبط نیستند را ذکر نکنید. این مسئله به اندازه کافی منطقی به نظر می رسد ولی ممکن است وقتی که به آن همه اطلاعات گرد آوری شده نگاه می کنید به آسانی آنرا فراموش کنید. شما ممکن است مجبور باشید بعضی از این اطلاعات را حذف کنید، و لی در پایان، مقاله بسیار خواندنی تری خواهید داشت.

استفاده از نمودار و جدول

در رابطه با جداول و نمودارهایی که تهیه کرده اید، مطلب بنویسید و فرض نکنید که آنها خود گویا هستند. مثلاً نگویند که نتایج آزمایش A در جدول شماره ۱ ارائه شده است بلکه بگویید روش استفاده شده در آزمایش A، ۵٪ بیشتر از گروه کنترل محصول داده است (جدول ۱). فهرست های کسل کننده از آمار و ارقام را در صورتی که آنها را قبلاً در جداول و نمودارها آورده اند، تکرار نکنید. به توصیف کلی نتایج پردازید و در مورد تک تک اعداد بحث نکنید. هیچ جدول و نموداری را بدون توضیح باقی نگذارید. اطمینان حاصل کنید که به همه جداول و نمودارها در متن اشاره کرده اید و اگر فکر می کنید که لزومی برای این کار وجود ندارد، چرا اصلاً آنها را آورده اید؟ به خاطر داشته باشید که شما به بعضی از نتایج در بخش "بحث" اشاره می کنید. از این رو اطمینان کسب کنید که مهمترین موارد را کاملاً تشریح کرده باشید.

ارائه نتایج در قالب جدول و نمودار

روش ارائه نتایج می تواند تاثیر زیادی بر خوانندگان داشته باشد. اگر به مقایسه روش های مختلف می پردازید در این صورت نتایج نهایی این روش ها باید جهت مقایسه بهتر نزدیک به هم باشد. اگر تغییرات کم یا شدید را نشان می دهید، در این صورت یک نمودار (گراف) می تواند بیشترین تاثیر را بگذارد و اگر شما دنبال نشان دادن یک نتیجه قطعی هستید، در جایی که دقیقاً یک عدد مهم است، در این صورت استفاده از جدول بهترین روش است. از نمودارها برای تشریح اطلاعاتی که قبلاً در قالب جدول آورده شده است استفاده نکنید. از منحنی های کالیبراسیون استفاده نکنید. در عوض اطلاعات را بصورت مختصر در متن ارائه دهید. بعضی از نویسندگان مقاله شان را با تعداد زیادی عکس و نمودار ارائه می کنند. اگر به عنوان مثال در رابطه با یک نوع موش سوری کار می کنید، لازم نیست که یک عکس از این موش در مقاله تان داشته باشید. اکثر کارشناسان مربوطه می دانند که موش سوری چه شکلی است. هم چنین هیچ نیازی نیست که یک عکس در مورد نحوه انجام آزمایش داشته باشید. در واقع عکس ها اغلب ضروری نیستند و عکس های رنگی به ندرت مورد نیاز هستند.

موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری
غیر دولتی - غیر انتفاعی

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

آمار

بعضی از مجله‌ها روش آماری مورد استفاده را به طور دقیق مشخص می‌کنند. اگر از آمار استفاده می‌کنید در این صورت روش‌های آماری مورد استفاده را باید به صورت مختصر توضیح دهید و در صورت نیاز منبع مورد استفاده را هم ذکر کنید. در صورت نیاز، تعداد نمونه، میانگین و احراف معیار هم باید بیان شوند. بعضی از مقاله‌ها نیاز به کار آماری ندارند. به عنوان مثال مقاله‌هایی که یک روش جدید، یک موجود جدید و یا یک بیماری جدید را توصیف می‌کنند. با این وجود در صورتی که به انجام یک سری از آزمایشات پرداخته اید هر جا که لازم است باید نتایج خود را به صورت آماری آنالیز کنید و شاید بهتر باشد، سطوح احتمال را هم بیان کنید. این مسئله باعث می‌شود که نتایج شما اتفاقی و تصادفی محسوب نشوند. از آمار استفاده کنید ولی اجازه ندهید که اصل مقاله شما تحت الشعاع قرار گیرد. سطوح احتمال را بیان کرده و فقط اطلاعات آماری ضروری را ارائه دهید. بهتر است که با ارائه میانگین از ارائه حجم بالایی از داده‌ها خودداری کنید. در این حالت می‌توانید میزان تغییر در داده‌های اصلی خود را با ارائه خطای استاندارد میانگین یا انحراف استاندارد تک تک اعداد نشان دهید. از فرمت زیر برای این منظور استفاده کنید.

(SE) یا $1 \pm 23 / (SD) 34$

بحث

در بخش "بحث" باید به این سوالات پاسخ دهید: معنی و محتوی نتایج من چیست و مضمون آنها چه می‌باشد؟ این بخش به عنوان مهمترین و متفکرانه‌ترین بخش از مقاله می‌باشد. در این بخش باید به تفسیر نتایج برای خوانندگان بپردازید تا بدین وسیله آنها معنی و مفهوم یافته‌های شما را درک کنند.

در اینجا باید بین تحقیق کنونی و تحقیقات مشابه انجام شده در گذشته، رابطه روشن و واضحی برقرار کنید. در این بخش می‌توانید بحث کنید که چرا چیزی اتفاقی افتاده است و چیز دیگری اتفاق نیافتاده است. شما همچنین می‌توانید ارتباط تحقیق خود با زمینه خاصی را مورد بحث قرار داده و رابطه آن با سایر زمینه‌ها را توصیف و به ارائه پیشنهاداتی در این باره بپردازید. شما همچنین باید به کارهای آینده و مسیرهای احتمالی برای تحقیق بیشتر اشاره کنید. شما باید از بخش "بحث" برای تفسیر نتایج خود بهره ببرید. توجه خاص خود را به اهداف و فرضیه‌هایی که در بخش مقدمه ارائه کرده اید، معطوف کنید. این بخش دارای ۳ قسمت است:

۱- اطلاعاتی که بدان دست پیدا کرده اید.

۲- تفسیر شما در مورد این اطلاعات.

۳- نتیجه‌گیری فرضی در مورد یافته‌ها.

این موارد با همدیگر ارتباط داشته و در نوشته شما پیوسته در تعامل هستند. این بخش، فکر و اندیشه دقیقی می‌طلبد. شما با استفاده از موضوع اصلی و استفاده از نتایج خود می‌توانید معنی و منظور کلی از یافته‌های خود را بصورت کاملاً شفاف بیان کنید. یافته‌های خود را با کارهای مشابه انجام شده در گذشته ارتباط دهید و اگر یافته‌های شما با نتایج مطالعات گذشته مطابقت نداشته باشد، دلایل آن را بررسی کنید. با ذکر دوباره جزئیات هر قسمت از کارتان، دوباره کاری نکنید. خصوصاً نتایج خود را مجدداً و با ترتیب دیگری تکرار نکنید. هرگونه نتایج منفی و

موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری
غیر دولتی - غیر انتفاعی

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

موضوعات مربوطه را مورد بحث قرار دهید. اما به هر حال این بخش را به محلی برای مرور کارهای انجام شده قبلی تبدیل نکنید. یک مثال از این نوع بحث به صورت ذیل می باشد:

ما متوجه شدیم که روش A در مقایسه با روش B تا حد قابل توجهی تاثیر گذارتر بوده است که علت آن می تواند آسیب پذیری و حساسیت بالای قارچ در برابر مواد شیمیایی موجود در روش A بوده باشد. ویلیامز و همکارانش (۱۹۸۴) نتوانستند در آزمایشات خود اختلافی را در این مورد شاهد باشند که علت آن احتمالاً به خاطر مقاومت قارچ در برابر مواد شیمیایی بکار رفته بوده است (ذکر منبع مربوطه). این مقاومت توسط Swenson هم توضیح داده شده است (ذکر منبع مربوطه)

نتیجه گیری

اغلب اوقات ضرورتی ندارد که بخش نتیجه گیری را جداگانه بنویسید. چون قبلاً نتیجه گیری اصلی خود را در قسمت انتهایی بخش "بحث" آورده اید. از این رو نباید از بخش نتیجه گیری برای تکرار آنچه که قبلاً در بخش "بحث" بیان داشته اید استفاده کنید. با این وجود اگر بخش نتایج و بخش "بحث" به دلیل پیچیدگی کار، مبهم شده باشد، تمام یافته های خود را به صورت یک نتیجه گیری کلی بیان کنید.

لیست منابع

قبل از اینکه دست نوشته خود را برای تایپ بدهید، همیشه نحوه صحیح نوشتن منابع را در ژورنال مورد نظر کنترل کنید و مراقب باشید برای این کار از شکل صحیح نوشتن منابع استفاده کنید. این مسئله ممکن است برای شما ساده ترین کار باشد ولی ویراستار در ویرایش مقاله با مشکلات فراوانی روبرو خواهد شد و ممکن است مقاله برای تایپ مجدد به شما مسترد شود. فهرستی که خوب تایپ نشده باشد، می تواند برای ویراستار مشکل ساز باشد. در متن می توان با سه روش به نوشتن مراجع پرداخت:

- ۱ - شماره گذاری مراجع به ترتیب آمدن در متن با قرار دادن عدد در داخل پرانتز مثل (۱) یا کروشه مثل [۱]
- ۲ - استفاده از عدد توانی مثل (۱)
- ۳ - استفاده از نام نویسنده و تاریخ مرجع مثل (۱۹۸۴, Winarno)

شما با استفاده از روش های اول و دوم می توانید منابع را به ترتیب آمدن آنها در متن شماره گذاری کنید و در روش سوم آنها را بصورت الفبایی مرتب کنید. در هر حال باید مراقب باشید که منابع را دقیقاً مطابق با فرمت مرجع نویسی مورد نظر در ژورنال تایپ کنید. به معنای دیگر، استفاده از کاما، پرانتز، نقطه و اختصارات به طور صحیح رعایت شود. برای مثال تاریخ ممکن است به صورت ۱۹۸۴ یا (۱۹۸۴) نوشته شود یا اینکه حرف اول نام نویسندگان ممکن است قبل یا بعد از نام خانوادگی شان بیاید مثل Jones.A.G. یا Jones.A.G. در نظر گرفتن چنین جزئیاتی ممکن است کم اهمیتیت به نظر برسند ولی تصحیح آنها برای ویراستار ژورنال بسیار وقت گیر بوده و ممکن است نظر آنها را برای قبولی سریع مقاله تحت تاثیر قرار دهد. توجه داشته باشید که بعضی از مجله ها از سبک زیر استفاده کرده و از نقطه استفاده نمی کنند که اصطلاحاً به این سبک، سبک و نکور اطلاق می شود.

Nadal JA, Jones DGH. Heatstroke and running. Br Med J 1978; 1:21-25 | ۱

موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری
غیر دولتی - غیر انتفاعی

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

این سبک امروزه به سرعت در حال رایج شدن است. البته تایپ صحیح این نوع سبک می تواند برای یک تایپیست با تجربه بسیار دشوار باشد چون کاما و نقطه ها که معمولا اتوماتیک وار گذاشته شوند، در این روش بکار برده نشده اند. از این رو باید در این باره دقت لازم صورت گیرد.

زمانی که به یک مقاله از یک ژورنال اشاره می کنید باید اطلاعات زیر را بدهید:

اسم فامیل و حروف اول نام تمام نویسندگان

سال انتشار

عنوان کامل مقاله (بعضی وقتها لازم نیست)

عنوان خلاصه نشده ژورنال و نسخه خلاصه شده صحیح آن (که معمولا در ژورنال چاپ می شود) همچنین شماره سری مجله اگر وجود دارد.

شماره مجلد (و بعضی وقتها شماره مجله)

شماره صفحات اول و آخر مقاله. بعضی از ژورنالها فقط شماره صفحه اول را می خواهند.

زمانی که به ذکر مطلبی از کتابی می پردازید باید اطلاعات زیر را بدهید:

اسم فامیل و حروف اول نام تمام نویسندگان

سال انتشار

عنوان کامل (عنوان کتاب) و عنوان فرعی (عنوان فصل مربوطه)

شماره ویرایش (اگر هست)

شماره فصل یا بخش (اگر هست)

شماره صفحات

اسامی تمام ویراستاران

اسم ناشر، شهر و کشور

در صورت اشاره به کتابچه خلاصه مقاله های سمپوزیوم ها و کنفرانس ها باید اطلاعات زیر را بدهید:

اسم فامیل و حروف اول نام تمام نویسندگان

سال، ماه و روزهای برگزاری سمپوزیوم یا کنفرانس

عنوان فصل

عنوان سمپوزیوم یا کنفرانس

محل که در آن کنفرانس برگزار شده است.

شماره صفحات

اسامی تمام ویراستاران

اسم ناشر، شهر و کشور

ممکن است فکر کنید که منابع چندان مهم نباشند ولی در حقیقت اینطور نیست و ویراستاران ژورنالها بسیار اصرار دارند که مطمئن باشند منابع درست نوشته شده باشند. شما باید بارها منابع استفاده شده در مقاله خود را با منابع اصلی همانطور که در بخش قبل در مورد ویرایش مقاله ذکر شده بود، کنترل کنید. برای مثال در سال ۱۹۸۵ یک

موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری
غیر دولتی - غیر انتفاعی

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

بررسی تصادفی از ۳۰۰ مرجع در ۶ ژورنال پزشکی نشان داد که ۱۵ درصد آنها با اسم نویسنده اصلی سنخیتی نداشته اند. از این رو اطمینان حاصل کنید که منبعی که از مجله دیگر گرفته اید، صحیح باشد.

اصول اخلاقی چاپ

شما باید همیشه اصول اخلاقی که در زمینه چاپ مقالات علمی رعایت می شوند را در نظر بگیرید.

چاپ مجدد

چاپ مجدد زمانی اتفاق می افتد که اطلاعات یکسان برای نوشتن دو مقاله ای که در دو مجله مختلف چاپ شده اند، استفاده شده باشند. این کار مطلقاً در چاپ مقالات علمی ممنوع می باشد. علاوه بر این هرگز یک مقاله را به طور همزمان به چند ژورنال ارائه نکنید. چون زمانی که دیگران متوجه شوند که این کار را انجام داده اید، برای شما بسیار خجالت آور خواهد بود. بسیاری از ژورنالهای بین المللی از این موضوع بسیار ناراحت شده و شما را به عنوان نویسندگان متقلب قلمداد می کنند. چاپ مجدد مقاله در یک ژورنال دیگر و یا ارسال همزمان مقاله به چند ژورنال درست مثل عدد سازی تقلبی است و کلاهبرداری محسوب می شود. از این رو اکثر مجله ها با این شرط مقاله شما را قبول می کنند که آن را همزمان برای چاپ به جای دیگری نداده باشید. مقاله خود را فقط به یک ژورنال بدهید و هرگز سعی نکنید که دو مقاله به ظاهر متفاوت را با استفاده از یک سری اطلاعات نوشته و به دو مجله مختلف بفرستید. اگر مقاله ای را قبلاً به زبان مادری خودتان چاپ کرده اید، در این صورت نباید انتظار داشته باشید که آن را ترجمه کرده و به یک مجله انگلیسی زبان بفرستید. ولی اگر قصد این کار را دارید، باید هنگام ارسال مقاله به ویراستار ژورنال انگلیسی زبان بنویسید که قبلاً آن را به زبان مادری خود چاپ کرده اید. اگر تحقیق شما قبلاً به زبان دیگری چاپ شود در این حالت می توانید آن را ترجمه کرده و برای ژورنال دیگری هم بفرستید. اما بهتر است که این مسئله را با ژورنال اول در میان بگذارید به خاطر داشته باشید که برای استفاده این چینی از مقاله خود به اجازه ژورنال اصلی نیاز دارید. اگر مقاله یا نتایج تحقیقی قبلاً در یک سمپوزیوم معتبر ارائه شده است و یا در یک کتابچه خلاصه مقالات (proceeding) چاپ شده است، در این حالت باید این مسئله به ویراستار خاطر نشان شود. این نوع انتشار مقاله به این معنی نیست که مقاله شما بطور اتوماتیک رد می شود. بلکه گفتن این مسئله به ویراستار به این معنی است که شما برای ویراستار، احترام قائل هستید و شما را در برابر سوء تفاهم های بعدی حفظ می کند. همچنین زمانی که این کار را انجام می دهید باید با برگزارکنندگان کنفرانس در تماس باشید، چون مسئله حق کپی رایت ممکن است در این بین مطرح باشد (به بخش بعدی در مورد حق کپی رایت مراجعه کنید).

حق تالیف

مبحث مهم دیگر حق تالیف است. در این راستا این سوالات مطرح می شود: حق و حقوق این اطلاعات مربوط به چه کسی است؟ چه کسی تحقیق را انجام داده است؟ آیا شما حق و حقوق مربوط به نوشتن و چاپ مقاله را دارا هستید؟ اسامی چه کسانی باید در مقاله ذکر شود؟ اگر شما در کشور دیگری برای کسب فوق لیسانس یا دکتری به انجام تحقیق پرداخته اید در این صورت شما حق دارید از این مطالب استفاده کنید اما باید هیئت امنای دانشگاه و یا موسسه ای که با آن همکاری داشته اید را در جریان بگذارید. اگر قصد دارید که نام افراد دیگری را به عنوان همکار خود معرفی کنید در این حالت باید رضایت این افراد را جلب کنید. اسامی ذکر شده در مقاله باید افرادی باشند که به طور مشترک تحقیق را انجام داده اند و نه کس دیگری. بعضی از مجله ها اجازه می دهند که عبارت هایی چون با کمک فنی آقای... در عنوان صفحه ذکر شود که البته این مسئله به ندرت اتفاق می افتد. مجله ها

موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری
غیر دولتی - غیر انتفاعی

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

معمولا نمی خواهند اسامی مدیران دانشگاه ها، مراکز تحقیقاتی و آزمایشگاه ها در صورتی که در آزمایشات یا نگارش مقاله نقشی نداشته اند، ذکر شود. مقاله خود را با زنجیره ای از اسم ها پر نکنید. حق تالیف یک مسئله بسیار مهم است از این رو مدیران ژورنال ها نسبت به اسامی مولفین و ادعا روی نتایج دزدیده شده، همانطور که در مورد چاپ یک مقاله در دو مجله حساس هستند، حساس می باشند. لذا بسیار مراقبت باشید که هر نویسنده ای را که ذکر می کنید با چاپ مقاله به نحوی که شما نوشته اید، موافق باشد.

موارد راهنمای زیر برای مسئله حق تالیف پیشنهاد می شود:

نویسنده اول: باید فردی باشد که قسمت اعظم از کار و بیشتر نگارش مقاله را انجام داده باشد.

فرد دوم: شخصی است که بر فعالیت فرد اول و برنامه ریزی تحقیق نظارت داشته و در نگارش مقاله کمک کرده باشد و یا به عبارت دیگر شخصی که بخش کوچکتری از کار را انجام داده باشد.

دیگران: هر شخص دیگری به ترتیب با توجه به سهمش در انجام تحقیق ذکر می شود.

حق کپی راییت

در اکثر کشورها، افرادی که مطلبی چه کوتاه و چه بلند می نویسند، به صورت خودکار نسبت به اثر خود دارای حق و حقوقی می باشند. این مسئله بر این پایه استوار است که اگر شما زمانی را برای نگارش مطلبی صرف کنید و فرد دیگری از آن استفاده کند در این صورت باید این فرد حق و حقوق شما را رعایت کند. شما آن را نوشته اید و شما نسبت به محل و چگونگی چاپ آن حق انتخاب و کنترل دارید. این مسئله به حق کپی راییت معروف است. شما نسبت به مقاله خود حق کپی راییت دارید. اگر قرار است یک اثر چاپ شود، نویسندگان معمولا مقداری یا تمام این حقوق را به وسیله توافق نامه رسمی به ناشر منتقل می کنند. دو مورد از این گونه حق و حقوق عبارتند از ۱) حق کپی برداری از اثر و ۲) حق توزیع کپی ها. این یک قانون بین المللی است. اکثر مجله ها یک آگهی در مورد حق کپی راییت وقتی حق کپی راییت را می خواهند، چاپ می کنند که شامل یک نماد برای حق کپی راییت است (یک C کوچک است که در یک دایره قرار گرفته است). بعضی وقتها کلمه کپی راییت، سال چاپ و اسم دارنده کپی راییت می باشد. بعضی اوقات عبارت "تمامی حقوق محفوظ می باشد" نیز مورد استفاده قرار می گیرد. افرادی که در یک ژورنال فعالیت می کنند دقیقا مانند نویسندگان اثر دارای حق و حقوق مشابهی می باشند. بنابراین زمانی که مقاله ای توسط یک ژورنال بین المللی پذیرفته می شود، معمولا از نویسنده خواسته می شود توافق نامه انتقال رسمی حق و حقوق خود به ناشر را امضا کند. در اینصورت ناشر دارنده حق کپی راییت محسوب می شود.

کسب اجازه برای کپی از مطالب چاپ شده

اگر شما می خواهید یک عکس، نمودار یا جدولی را از اثر چاپ شده ای که تحت قانون کپی راییت است را مورد استفاده قرار دهید، باید از دارنده حق کپی راییت آن اثر اجازه بگیرید. بنابراین وظیفه شما به عنوان یک نویسنده این است که این کار را که چندان هم دشوار نیست را انجام دهید. برای انجام این کار با ناشر مکاتبه کرده و جزئیات دقیق آنچه را که می خواهید از روی اثر متعلق به او چاپ کنید را تشریح می کنید (چه چیز را می خواهید چاپ کنید و در کجا). اکثر ژورنال ها به تقاضاهای معقول جواب مثبت می دهند. به طور هم زمان با نویسنده مقاله هم مکاتبه کرده و از او هم اجازه بگیرید. زمانی که اجازه او را دریافت کردید در این حالت کپی هایی از هر دو مجوز را همراه با مقاله خود به ناشر یا ویراستار ژورنال مورد نظر بفرستید. سعی کنید که در توضیح مورد کپی شده جزئیات کامل اثر شامل اسم نویسنده، تاریخ چاپ و ناشر را هم اضافه کنید. به عنوان مثال در پانویس یک نمودار یا شکل می توان به این جمله اشاره کرد:

موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری
غیر دولتی - غیر انتفاعی

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

(Reproduced with permission from CSIRO Australia, from Jones, A.B. (1985) Aust. J. Bot. 53, 121-125)

ضمانت

نویسندگان در زمان امضای قرارداد یا ارسال مقاله به یک ژورنال تضمین می کنند که این موارد را رعایت کنند:

- ۱ - مقاله کپی نیست.
- ۲ - مالکیت مقاله با نویسنده است.
- ۳ - هیچ قسمت از اثر قبلاً چاپ نشده است.
- ۴ - توافق نامه دیگری برای چاپ آن مقاله امضاء نشده است.

اگر قسمت قابل توجهی از مقاله خود را در جای دیگری به چاپ رسانده اید، در این صورت باید اجازه کتبی برای چاپ مجدد آن را از ناشر اصلی گرفته و یک کپی را به ناشر جدید ارسال کنید. شما همچنین باید این موضوع را در مقاله خود ذکر کنید.

چاپ مقاله در ژورنال و یا سمپوزیوم

اگر شما مقاله ای را در یک کنفرانس ارائه کنید، ممکن است کتابچه خلاصه مقالات مربوطه مدتی بعد به چاپ برسد. اگر شما همان مقاله را به یک ژورنال هم ارائه دهید در این حالت در معرض ارتکاب دو خطا قرار دارید: چاپ مجدد و نقض حق کپی رایت. اگر مقاله در ابتدا در ژورنال چاپ شود در اینصورت باید اجازه ناشر ژورنال را برای چاپ مقاله در کنفرانس کسب کنید. حتی اگر شما مقاله تان را قبل از ارسال به ژورنال در کنفرانس ارائه داده باشید. اگر مقاله توسط یک ژورنال، در حال چاپ باشد و در همین حین، کتابچه خلاصه مقالات کنفرانس چاپ شود. در اینصورت برای چاپ مقاله در آن ژورنال باید از ناشران کنفرانس کسب اجازه کنید. در هر حال شما یک مطلب مشابه و یکسان را دو بار چاپ می کنید که همین باعث نگرانی مجله ها است. راه حل چیست؟ جواب ساده است. یا این کار را انجام ندهید یا مقاله تان را قبل از ارائه به ژورنال از کنفرانس پس بگیرید و یا اینکه آن را برای چاپ به هیچ ژورنالی ارسال نکنید. صبر نکنید تا ببینید آیا یک ژورنال مقاله تان را قبل از اینکه آنرا از یک کنفرانس پس بگیرد، پذیرش می کند یا نه؟

بسیاری از مقالاتی که در کنفرانس ها ارائه می شوند ابتدائی و اولیه بوده و یا بخش هایی از یک اثر و یک مقاله بزرگ هستند. اگر چنین باشد می توانید بعداً کل اثر و تحقیق خود را به یک مجله ارائه دهید که البته مجدداً انجام این کار مستلزم دریافت مجوز برای بعضی از قسمت های چاپ شده است. در این حالت از اولین مکاتبات ویراستار ژورنال را در جریان قرار دهید. این خلاصه ای از قانون حق کپی رایت بود. کپی رایت یک موضوع بسیار پیچیده می باشد. ناشران نسبت به مسئله کپی رایت بسیار سخت گیر هستند. از این رو باید در این زمینه دقت لازم صورت پذیرد. بنابراین بهتر است که از اطلاعات موجود در کتاب های ذکر شده در لیست مراجع در آخر این کتاب و یا از خود ویراستاران ژورنال مورد نظر کسب اطلاع شود.

بعد از ارسال مقاله چه اتفاق می افتد؟

موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری
غیر دولتی - غیر انتفاعی

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

از زمانی که شما مقاله خود را به یک ژورنال ارسال می کنید، کنترل خود نسبت به آن را از دست داده اید. مقاله شما وارد فرآیند ویراستاری و چاپ می شود که بسیار پیچیده و تقریباً همیشه کند می باشد. تنها راهی که می تواند باعث تسریع این فرآیند شود این است که مقاله را خودتان تا حد ممکن ویرایش کرده و به نامه های ویراستاران فوراً جواب دهید و دلایل خود را تا حد ممکن سریع ارائه دهید.

ویراستار

تنها دغدغه ذهنی شما به عنوان نویسنده، نگارش مقاله و به چاپ رساندن آن می باشد. و لی ویراستاران معمولاً اولویت های مختلفی دارند. ویراستاران سه مسئولیت شامل مسئولیت در مقابل ژورنال، مسئولیت در مقابل نویسنده و مسئولیت در مقابل خواننده دارند. از این سه مسئولیت، وظیفه اصلی وی در مقابل ژورنال است. ویراستار ژورنال می خواهد که مقاله های خوب به سرعت چاپ شوند و مقاله های بد به سرعت مسترد شوند. مقاله های بین این دو حالت کار سنگینی را برای ویراستار ایجاد می کنند. مقاله شما یکی از چندین مقاله رسیده به ژورنال است و به نوع ویژه ای به آن رسیدگی نمی شود.

مقاله شما از سه منظر مورد بررسی قرار می گیرد:

اول: به صورت کلی بررسی می شود تا اطمینان حاصل شود که مقاله شما در حوزه کاری ژورنال مربوطه می باشد یا نه؟

دوم: محتوای علمی آن مورد بررسی قرار می گیرد.

و سوم: اگر مقاله برای چاپ قابل قبول باشد، جزئیات فنی چاپ مقاله در ژورنال مورد بررسی قرار می گیرد.

در بسیاری از مجله ها، ویراستار پس از دریافت مقاله به مقاله نگاهی کلی کرده تا اطمینان حاصل کند که موضوع مقاله برای ژورنال مناسب می باشد یا نه؟ اکثر ویراستاران دارای این قدرت هستند که در صورت خارج بودن مقاله از حیطه کاری مجله، مقاله را بدون هیچ گونه توضیحی، رد کنند. اکثر ویراستاران سعی دارند در صورتی که مقاله برای ژورنال مناسب باشد، خود آنرا مورد داوری قرار ندهند. ویراستار فقط به موضوع مقاله نگاه کرده و سپس از داورانی که در رشته مورد نظر متخصص هستند در خواست داوری و اظهار نظر می کند و از آنها خواسته می شود که نظرشان را راجع به مقاله بگویند.

داور

از داور خواسته می شود که کیفیت و محتوای علمی مقاله را مورد ارزیابی قرار داده و عقیده خود را در مورد قابل چاپ بودن مقاله به روشنی ارائه دهد و اگر نه، بگوید چگونه می تواند اصلاح شود.

از داور انتظار می رود به سوالاتی مثل سوالات زیر پاسخ دهد:

۱- آیا مقاله یک گزارش جدید، مهم و بدیع است؟

۲- آیا عنوان مقاله صحیح و باندازه کافی آگاهی بخش است؟

۳- آیا مقاله دارای چکیده می باشد؟

۴- آیا روش های به کار رفته به روشنی توصیف شده اند؟

۵- آیا آزمایش ها به خوبی و درستی طراحی شده اند؟

۶- آیا نتایج معتبر هستند؟

موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری
غیر دولتی - غیر انتفاعی

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

- ۷- آیا نتایج به درستی ارائه و توصیف شده اند؟
- ۸- آیا لازم است که قسمتهایی از مقاله کوتاه یا مبسوط تر شود؟
- ۹- آیا داده های ارائه شده کاملاً از ادعاهای صورت گرفته حمایت می کنند؟
- ۱۰- آیا نتایج در ارتباط با تحقیقات مشابه چاپ شده، مورد بحث قرار گرفته اند؟
- ۱۱- آیا مقاله به اندازه کافی دارای منبع می باشد؟
- ۱۲- آیا همه نمودارها، جداول و عکس ها ضرورت دارند؟
- ۱۳- آیا می توان مقاله را بهتر از این ارائه کرد؟

بنابراین شما به عنوان یک نویسنده باید این سوالات را قبل از اینکه مقاله را ارسال کنید، در ذهن داشته باشید. برای انجام این کار، این کتاب به شما کمک می کند.

فرایند ویرایش و اصلاح

تنها تعداد بسیار کمی از مقاله ها، بدون انجام هیچ گونه اصلاحیه ای برای چاپ پذیرفته می شوند. در غیر این صورت، ویراستار برای انجام اصلاحات با شما تماس می گیرد. اگر مقاله شما رد نشود در این صورت یک یا چند گزارش مشروح را از داوران مبنی بر ایجاد تغییرات در دست نوشته و انجام اصلاحات و ارائه مجدد مقاله دریافت می کنید. به خاطر داشته باشید که اگر مقاله رد نشود به این معنی است که ویراستار آماده کار با شما می باشد، تا مقاله تان قابل چاپ در مجله شود. هرگز ویراستار را دشمن خود تلقی نکنید. بلکه تصور کنید او فردی است که می خواهد به شما کمک کند تا مقاله تان چاپ شود. شما باید نامه ویراستار و گزارش داوران را به دقت خوانده و توصیه های آنها را به دقت عمل کنید. به خاطر این که ویراستار می خواهد شما تک تک موارد را اجرا کنید. با این وجود اگر شما با اظهار نظرها و نقطه نظر های آنها موافق نیستید، در این صورت باید دلایل موجهی برای رد نظر داور یا ویراستار داشته باشید. به خاطر داشته باشید که ویراستار تقریباً همیشه بیشتر حرف داور را قبول می کند تا دلایل شما را. ویراستار ممکن است یک کپی از دست نوشته ای که سبک آن با سبک مجله مطابقت داده شده، اشکالات زبانی برطرف شده اند، اختصارات و غیره به فرمت مجله درآمده اند و متن برای خواندن بهتر ویرایش شده است را برای شما بفرستد. تمامی تغییرات انجام شده را کنترل کنید تا اطمینان حاصل کنید که منظور و هدف شما دستخوش تغییر نشده باشد. مقاله خود را در پاسخ به گزارش داوران مورد اصلاح قرار داده و آن را مجدداً تایپ کرده و کپی هایی از نسخه جدید را همراه با نسخه قدیمی به ویراستار فرستاده و نامه ای را که شامل پاسخ های شما به نقطه نظرات داوران می باشد را به آنها ضمیمه کنید. در این حالت ویراستار ممکن است مقاله را دوباره به داور بفرستد تا بیشتر مورد بررسی قرار گرفته و یا مستقیماً نسبت به پذیرش فوری در صورت انجام اصلاحات مورد نیاز آن اقدام کند.

زمانی که مقاله مورد پذیرش قرار گرفت باید منتظر بمانید تا مقاله برای حروف چینی آماده شود. در بعضی مواقع ناشر، یک کپی از مقاله ی نهایی برای چاپ را برای شما میفرستد. شما باید کپی نهایی را با دقت بررسی و ایرادات را خیلی دقیق تصحیح کنید و در اسرع وقت آن را عودت دهید. در این مرحله نایستی هیچ گونه تغییری در متن مقاله ایجاد کنید. چون این مسئله باعث تاخیر و ایجاد خطا در چاپ مقاله می شود. بنابراین باید فقط اشتباهات تایپی را در متن چک کرده و اطمینان حاصل کنید که تمام نمودارها و جداول به طور صحیح در جای خود قرار گرفته اند و قاطی نشده اند. مخصوصاً جداول را با دقت مورد بررسی قرار داده و کپی مقاله ای را که دریافت کرده اید با کپی که

موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری
غیر دولتی - غیر انتفاعی

کتابخانه و مرکز اطلاع رسانی موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

ارسال کرده‌اید، مقایسه کنید. اگر ناشران برای چند ماه با شما تماس نگرفتند، در این صورت با آنها تماس حاصل کنید تا مطمئن شوید که مقاله یا نامه های شما به دست آنها رسیده است یا نه؟

اگر مقاله شما رد شد مایوس نشوید. معمولاً دلایل قانع کننده‌ای در مورد رد شدن مقاله، به شما ارسال می شود و بعضی اوقات پیشنهاداتی دال بر چگونگی تصحیح مقاله، تفسیر مجدد داده ها یا آنالیز آماری داده‌ها به شما داده می شود. به راهنان ادامه دهید. از مطالب توصیه شده برای ایجاد یک مقاله بهتر و ارسال مجدد آن به مجله ای دیگر بهره ببرید. هیچگاه مقاله تصحیح نشده را به ژورنال دیگری نفرستید. چرا نه؟ چون این مقاله با فرمت مجله جدید مطابقت ندارد. از این رو باید آن را مجدداً با فرمت ژورنال جدید تایپ کنید. نگارش یک مقاله علمی تا مادامیکه روش کار را بدانید، چندان دشوار نیست. استفاده از مطالب این کتاب می تواند به شما کمک کند. دقت کنید که پیام شما روشن باشد و خیلی نگران عدم تسلط به زبان انگلیسی نباشید. در پایان شما لذت دیدن مقاله تان را در یک مجله بین المللی خواهید برد.

تنظیم: مرضیه مقرونی - کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی